

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna štev. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

V boj za ločitev prosvetne uprave od politične državne uprave!

»Z likvidacijo pokrajinske uprave v Splitu je bila poverjena prosvetna uprava v Dalmaciji policiji (politični upravi), odnosno velikemu županu v zmislu zakona o obči upravi.

Kvarno dejstvo te fatalne odločbe se je že pričelo pojavljati. Veliki župan splitske oblasti smatra, da razpolaga z učitelji po svoji volji brez ozirov na interese pouka in pozitivne odredbe zakonov.

Ta veliki župan izvršuje sedaj, ob koncu šolskega leta premeščenja učiteljstva, brez vsekake navedbe krivde in vzrokov, iz katerih izvršuje premeščenja in brez zakonite podlage.

Tako je s svojo odločbo z dne 22. aprila t. l. premestil brez vseh razlogov učiteljico Anko Miler iz Kastel Nuovo v Omis in učiteljico Ivanka Franič iz Omisa v Novi. In to dela veliki župan dva meseca pred sklepom šolskega leta brez ozira na sklep in naredbo bivšega višjega šolskega sveta, da se učitelji ne morejo premeščati med šolskim letom.

Kakor smo informirani, imajo ta premeščenja med šolskim letom protekcionarsko podlago in značaj. Potrebno je bilo, da se gazijo interesi pouka in se ogroža socialni in gospodarski položaj družin, da se ugodni volji nekoga.

Apeliramo na g. ministra prosvete, da v interesu pouka in šolstva uniči ta odlok velikega župana in da s tem preseče in v početku zatre opasen pojav in prejudice, ki bi se s tem slučajem ustvaril in ki je zelo opasen in škodljiv za šolstvo in učiteljstvo.

»Narodna Prosveta«, 11. maja 1924 št. 37.

Ni samo to, da je veliki župan splitske oblasti z gornjim slučajem gazil učiteljsko stalnost ter je kršil člena 71. in 224. činovniškega zakona, ki ohranjata učiteljsko stalnost, temveč nam je gornji slučaj prav tipičen primer, kako malo se ozira politična uprava na interese pouka in šolstva, kar je naš glavni argument, da zahtevamo ločitev prosvetne uprave od politične in postavitev za šefa prosvetne uprave šolnika.

V 19. številki »Učit. Tov.« t. l. smo dokazali, da zakon o obči upravi in činovniški zakon ni nikaka ovira za ločitev prosvetne uprave od politične in za enotno prosvetno upravo v posameznih delih države, nasprotno, da zakon v obči upravi s čl. 88. direktno predvideva to in se je že pri zakonu o obči upravi smatralo za nujno potrebno, da se ohranja enotnost prosvetno-kulturnih edinic. V 8. in 9. številki »Učit. Tov.« t. l. smo podali podrobno utemeljitev za ločitev prosvetne uprave od politične in za enotno prosvetno upravo pri nas. V 13. in 14. številki »Učit. Tov.« t. l. smo pokazali

na zle posledice, ki so se že pričele pokazovati pri napačnem izvajanju zakona o obči upravi in činovniškega zakona z ozirom na potrebe in interese prosvete. Navedenih dejstev in utemeljitev do danes nihče ni ovrget in jih s stvarnimi razlogi ovreči ne more.

V Celju so se na seji širjega sosveta Pov. UJU vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev enodušno izrekli za ločitev prosvetne uprave od politične in za ustanovitev prosvetnih direktij. Pri zborovanjih okrajnih učiteljskih društev je vse učiteljstvo odločno odobravalo nastop svojih predsednikov v tem vprašanju. Današnji slučaj, ki ga na čelu citiramo, nam jasno dokazuje, kako upravičena je iz interesov prosvete in šolstva zahteva učiteljstva, da se mora ločiti prosvetna uprava od politične.

Seveda je, spričo zakona o obči upravi, če se hoče kje realizirati to stališče, nujna konsekvenca, da se realizirajo prosvetne direktije in da se izvede enotnost prosvetne uprave dvojje ali večih oblasti.

Na naslov lastnih vrst, t. j. onih maloštevilnih članov, ki se iz lokalnega patriotizma in personalnih ozirov zavzemajo za ločitev prosvetne uprave pri nas na dve oblasti in na katere se tako radi sklicujejo vsi oni svetovalci merodajnih faktorjev, ki niso naklonjeni ločitvi prosvetne uprave od politične, povečamo jasno in odkrito: da med ločitvijo prosvetne uprave od politične in delitvijo prosvete na dve oblasti ni kompromisa. Če jemljemo kot naš vrhovni princip ločitev prosvetne uprave od politične, tedaj moramo neizprosno vztrajati na zahtevi skupne prosvetne uprave, ker le v tej obliki je za realno mislečega človeka izvedljiva ločitev prosvetne uprave od politične in le v tej obliki ima v členu 88. zakona o obči upravi ločitev prosvetne uprave od politične zakonito podlago.

Edino pravilno je, če se ureditev tega vprašanja odloži do novega šolskega zakona in da se rešuje to vprašanje izključno s stališča interesov narodne prosvete in kulture. Na pravo stališče se je v tem oziru postavil dr. Radojević, ki je v svoj načrt šolskega zakona postavil sledeče določbe: Z ozirom na uspešno napredovanje osnovnega pouka in narodne prosvete se kraljevina razdeli na prosvetne oblasti. Koliko prosvetnih oblasti je potrebno in katere upravne enote obsegajo, določa ministrski svet na predlog ministra prosvete, z ozirom na terenske in stvarne prosvetne razmere. Ni potrebno, da se prosvetne oblasti zlagajo s

samoupravnimi političnimi oblastmi. Minister prosvete razdeljuje na podlagi predloga prosvetnega inšpektorja (šefa prosv. dir.) in z ozirom na terenske in druge razmere šole v šolske okraje ter določa sedeže šolskih nadzornikov. Vsaka prosvetna oblast ima svoj oblastni šolski odbor. Predsednik oblastnega šolskega odbora je prosvetni inšpektor (šef prosvetne direktije).

Edino pravilno stališče je, da se de-

finitivno reši to vprašanje šele s šolskim zakonom, dotlej je pa dolžnost vseh naših okrajnih društev, da ob vsakem poizkusu združitve prosvetne uprave s politično odločno protestiramo na vseh merodajnih mestih, ne samo lokalno, temveč tudi v Beogradu.

Služaj splitskega velikega župana nam je dovolj jasen opomin, da to moramo storiti in sicer, da moramo v čim širšem obsegu in čimglasneje storiti!

Socialna ustanova učiteljstva Slovenije (SUUS).

(Osnutek pravil in statuta).

§ 1. Ime in sedež: Socialna ustanova učiteljstva Slovenije s sedežem v Ljubljani. (Okrajšava »Suus«).

§ 2. Namen »Suus-a« je: a) izplačati članom posmrtnino določeno po statutu, b) pomagati članom v boleznih in nezgodah (zdravniška pomoč), c) ustanoviti glavnico v socialne namene.

§ 3. Obseg članstva. Člani »Suus-a« so: a) obvezno brez izjeme vse državno učiteljstvo Slovenije (definitivno in provizorično) i. s. osnovnih, meščanskih in strokovnih šol, vrtcev in zavetišč, — izvzeti so redovniki in redovnice, b) učiteljeve žene, c) vdove in upokojenci.

§ 4. Dolžnosti članstva je: plačevati v Suus mesečne prispevke, kakor predpisuje »Statut«, 16 let. Za žene neučiteljice plačujejo možje učitelji. Po preteku 16. let vplačevanje preneha. Vsak novo vstopivši član v poznejši dobi ima enako obveznost.

§ 5. Pravice članstva: a) S plačilnim prvim zneskom živi član Suus-a vse pravice, ki jih nudi ustanova. (Glej statut!)

§ 6. Dohodki »Suus-a« so: a) obvezni mesečni pripevki članstva, b) darila, zbirke, ustanove, dohodki prireditelj itd., c) zapadle neizplačane posmrtnine, d) volila in drugi event. dohodki.

§ 7. Izstop iz »Suus-a« se izvrši: a) s smrtjo, b) z izgubo službe, c) s prostovoljnim izstopom iz učit. službe. V b) in c) slučaju se povrne bivšemu članu le polovico vplačanih prispevkov brez obresti. »Suus« nima do teh izstopivših članov nikake nadaljnje obveznosti.

§ 8. Uprava »Suus-a«: A) Upravni svet obstoja iz: 1. predsednika(ce), 2. podpredsednika(ce), 3. tajnika(ce), 4. blagajnika(čarke), 5. dveh odbornikov in 6. treh namestnikov za ves »Upravni svet«. B) Nadzorstvo obstoja iz: 1. predsednika(ce), 2. podpredsednika(ce), 3. tajnika(ce), 4. dveh odbornikov(ce), 5. dveh namestnikov(ce) za celo »Nadzorstvo«.

§ 9. Dolžnosti in pravice: A) Upravnega sveta: a) upravljati Suus, b) izplačevati vse one svote članom, ki jih določa statut, c) sestaviti letni račun in proračun, ter ga objaviti 14 dni pred običnim zborom v stanovskih listih, d) staviti predlog o višini posmrtnine za bodoče upravno leto, e) podati na običnem zboru poročilo in bilanco Suus-a, f) voditi redne mesečne seje skupno z nadzorstvom, g) seje sklepe točno izvrševati, h) vestno se ravnati po statutu, i) staviti na običnem zboru predloge, ki tičejo ustanove. B) Nadzorstva: a) nadzirati Suus in delovanje »Upravnega sveta«, b) prisostvovati sejam »Upravnega sveta«, c) pregledati vsaj trikrat na leto račune, blagajno in knjige, d) čuvati nad točno izvršitvijo sejmih sklepov, e) sistrirati škodljive sklepe »Upravnega sveta«, f) pregledati in odobriti vsakoletni proračun in bilanco, g) na običnem zboru predlagati ali odreči »Upravnemu svetu« absolutorij, h) vestno se ravnati po statutu »Suus-a«, i) uvaževati in pretehtati nasvete strokovnjakov v dvomljivih zadevah.

§ 10. Funkcijska doba in poslovanje: A) »Upravnega sveta«. 1. Upravni svet se voli za dobo treh let. Predsednik izvršuje polnoveležavno vse seje sklepe. Vse upravne zadeve sodepisuje tudi tajnik, v denarnih zadevah blagajnik. Upravni svet zastopa Suus z vsemi pravicami in dolžnostmi, kakor jih določa zakon z dne 9. aprila 1873, dež. zak. št. 70. 2. Upravni svet je sklepčen, če je navzočih nad polovico članov; sklepa pa z navadno večino; ob enakosti glasov odloča predsednik. Nadzorstvo ima pri sejah le posvetovalno pravico. O prošnjah za podporo v katastrofalnih slučajih je potreben sklep dvotretinske večine navzočih. 3. Odsotnega predsednika nadomešča polnoveležavno podpredsednik. V slučaju smrti kakega upravnega svetnika, se pritegne v »Upravni svet« najstarejšega namestnika. Če je umrl predsednik, ali odloži svoje mesto, se »Upravni svet« na novo konstituira. Če umro, ali izstopijo pred potekom funkcijske dobe štirje ali več upravnih svetnikov, se mora sklicati obični zbor, ki izvoli nov »Upravni svet«. Ta pa opravlja svoje posle le za še preostalo normalno funkcijsko dobo. 4. O sejah »Upravnega sveta« se morajo voditi točni zapisniki, katere podpisujejo vsi navzoči upravni svetniki in člani »Nadzorstva«. 5. Poleg pravih podpisov mora biti na vsakem aktu tudi »Suus-ova« štampljka.

B) Nadzorstva. Nadzorstvo se voli za eno leto. — Udeležuje se redno seji »Upravnega sveta«, ter vrši vse dolžnosti, ki mu jih nalaga § 9/B. — O samostojnih sejah se morajo voditi točni zapisniki. Za sklepčnost je treba navzočnosti nad polovico članov. — Sklepa se z navadno večino, ob enakosti glasov odloča predsednik. V slučaju smrti ali izstopa treh članov iz nadzorstva, je nadaljni postopek isti, kakor pri »Upravnem svetu« (glej § 10 A/3.).

§ 11. Za vse poslovanje »Suus-a«, sklepe in ukrepe sta »Upravni svet« in »Nadzorstvo« odgovorna običnemu zboru.

§ 12. Volitev »Upravnega sveta« in »Nadzorstva«. Obični zbor izvoli »Upravni svet« in »Nadzorstvo« z glasovnicami, ki so opremljene z Suus-ovim pečatom. Izvoljeni so oni člani, ki dobe največ glasov. Pri enakosti glasov odloča žreb. — »Upravni svet« in »Nadzorstvo« se konstituira takoj po izvolitvi. Konstituiranje vodi najstarejši član »Upravnega sveta« event. »Nadzorstva«. Predsednik običnega zbora imenuje štiri skrutinatore, po potrebi tudi več.

§ 13. Obični zbor. — 1. Vsak član »Suus-a« ima dostop na obični zbor, pravico govora, razprav ter aktivno in pasivno volilno pravico. 2. Vrši se enkrat v letu v času vel. počitnic. 3. Izvanredni obični zbor se vrši, če ga skliče »Upravni svet« ali »Nadzorstvo«. Kraj, dan in ura običnega zbora se objavi 3 tedne prej v strokovnih listih. Samostojni predlogi se morajo predložiti Upravnemu svetu pisмено vsaj 8 dni pred zborovanjem. 4. Za sklepčnost običnega zbora je potrebno vsaj 100 članov, v slučaju nesklepčnosti se vrši drugi obični zbor pol ure pozneje ob vsakem

LISTEK.

BRINAR JOSIP:

O čitankah.

(Konec.)

Da so zdravi nazori o sestavi čitank v novjšem času začeli prodirati celo na merodajna mesta, o tem nam svedoči navodilo ministrstva prosvete, izdano povodom »Natečaja za sestavo abecednikov in čitank za osnovne šole« »Uradni list«, 1. 1923., št. 57.). To navodilo namreč zahteva: »Vsaka čitanka mora biti sestavljena na znanstveni pedagoški osnovi s sestavki pretežno nacionalno-literarnega značaja, spisana v čistem in lepem književnem jeziku. Vse gradivo, ne samo da mora ustrezati vsem pedagoškim zahtevam, nego mora biti tudi v skladu z idejo narodnega in državnega edinstva, vzgajaje šolsko mladino v duhu te ideje.«

O teh navodilih uradnega »Natečaja« je izpregovoril v »Narodni prosveti« (dne 2. marca 1923) urednik Milutin Stanković, ki izvaja v dotičnem uvodniku ta-

ko-le: »Zahteva o nekaki »znanstveno pedagoški osnovi«, po kateri je treba izvršiti čitanko, menimo, da tu ni glavno... Za sestavo čitanke za mladino smatramo kot glavni poudarek umetniško čuvstvo lepega in prirodnega dar pisanja za otroke. To razvito čuvstvo za umetniško lepoto omogoča na prvem mestu, da se iz velikega carstva književnosti zna izbrati ono, kar je resnično najlepše in za otroke najprimernejše; a istotako se mora tudi izmed izvršnega podati le tisto, kar je lepo in zanimivo. Stvarni zgledi iz življenja kažejo, da mnogi šolniki, ki niso imeli tega prirodnega čuvstva, ne samo niso mogli podati ničesar originalnega, kar bi bilo dobro za otroke, ampak tudi iz tujih umotvorov niso znali tvoriti primerne knjige za otroke... Po naših mislih čitanka za mladino spada bolj pod širši pojem mladinske književnosti kakor pa pod pedagoško, in za njeno sestavo je potrebnejši dar estetskega čuvstvanja in pisanja v otroškem duhu, nego pedagoška izobrazba. (Naglašujoč to, pa ne mislimo, da naj čitanka obsega samo pesmi in povesti, ampak podaja naj tudi snov iz prirod-

znanstva, opise zemlje in običajev, nauke o dolžnostih itd., ali vse to mora nositi ton lepote in zanimivosti). Razume se, da to ne izključuje, da pedagog po poklicu, ki bi imel navedena svojstva, ne bi mogel dati odlične čitanke, marveč pedagoška izobrazba mu bo pri tem le dodatno pomagala. Najsrečnejši slučaj bi pač bil, ako je pisec čitank človek z znanstveno in praktično pedagoško usposobljenostjo ter s prirodnim darom pedagoga in estetika.«

Ako je čitankar zbral resnično vzorne sestavke, je s tem že dosegel svoj glavni namen; zakaj vprašanje, kako naj se berilni sestavki razporedijo, se mi ne zdi posebno važno. A baš z razvrščanjem berilnih sestavkov hočejo nekateri čitankarji pokazati svojo veliko umetnost. Kakor pri šolskih knjigah vobče, se mi vidi tudi pri čitankah najboljšje, ako razvrstimo snov tako, da se učitelj in učenci kar najhitreje v knjigi orientujejo. Zato bo n. pr., vsaj za višjo stopnjo, čisto primerno, ako razvrsti čitankar berila tako, kakor smo že vajeni na razdelitev slovstvenih proizvodov sploh: na

prozo in poezijo, prozo pa zopet na pripovedovalno in opisovalno, poezijo na lirsko in epsko itd. Seveda so priporočljive, osobito za osnovne šole, tudi drugačne pregledne porazdelitve beril, kakor n. pr. v Čajkovčevih čitankah: I. Lepota in dobrot, II. Zemljepis in narodni običaji, III. Zgodovina, IV. Priroda in gospodarstvo. — Glavno je pač, da je razdelitev beril enostavna in lahko pregledna. Zategadelj je najmanj priporočljivo, ako čitankar razporedi berilne sestavke po kakem posebno umetno izdelanem podrobnem učnem načrtu, tako da ima učitelj ostro začrtano »maršruto« pred sabo, po kateri naj bi začel s sestavkom na prvi strani ter končal z zadnjo stranjo v čitanki. Čitankar ne sme pozabiti, da mora biti knjiga uporabna za razne kategorije osnovnih šol ter da ima skoraj vsaka šola svoje posebne razmere, na katere se je učitelju ozirati, ko izbira za obravnavanje berilne sestavke.

V novjšem času se pogosto priporoča, naj bi bile čitanke ilustrovane. Tudi uradni »Natečaj za sestavo čitank« zahteva: »Za uspešnejše obravnavanje posameznih sestavkov naj bodo v čitan-

Številu članov z istim dnevnim redom. 5. Sklepa se z nadpolovično večino, ob enakosti glasov odloči predsednik občnega zbora. Za spremembe pravil in statuta in stalne finančne obremenitve, ali važnega gospodarskega pokreta je potrebna za veljavnost sklepa dvotretinska večina navzočih (kvalif. večina). 6. Občni zbor sklepa: a) o poročilu »Upravnega sveta«; b) o poročilu »Nadzorstva«; c) o letnem računu, proračunu in bilanci (kvalif. večina); d) o spremembi pravil in statuta (kvalif. večina); e) o predlogu »Upr. sveta« glede višine posmrtnine in prispevkov članstva za prihodnje leto (kvalif. večina); f) o predlogih in nasvetih; g) o pritožbah; h) o nedotakljivem fondu (kvalif. večina); i) o slučajih katastrofalnega značaja (kvalif. večina); j) o slučajnostih. 7. Voli vsako tretje leto »Upravni svet« in vsako leto »Nadzorstvo«.

§ 14. Razhod Suus-a: Suus se razide, če občni zbor to z dvotretinsko večino sklene. Ob razidu Suusa zapade vsa imovina novi v enake namene ustanovitve učiteljski ustanovi. V slučaju pa, da se ne ustanovi v enem letu enaka ustanova, se po preteku enega leta po zadnjem občnem zboru skliče še en občni zbor, ki določi končno razpolaganje z imovino. Do ustanovitve nove ustanove oskrbuje premoženje po občnem zboru voljeni direktorji treh članov.

§ 15. Nedotakljivi sklad »Suus-a«. a) upravlja »Upravni svet« z »Nadzorstvom«. Zaklad mora biti varno naložen. Vsaka spekulacija z njim je izključena, vendar mora biti skrb »Upravnega sveta« in »Nadzorstva«, da se zaklad kar najbolj plodonosno obrestuje. b) Volila, daritve in doneski vseh vrst, se vključujejo v nedotakljivi sklad.

§ 16. Honoriranje uprave »Suus-a«. Mesta upravnih in nadzorovanih svetnikov so častna mesta brez honorarja. Potrebno uradniško osobje nastavlja »Upravni svet«, ki izdela za ne službeno pragmatiko. Prednost za ta mesta imajo učiteljske sirote. Spremembo te točke se prepuste dobi in porastu Suusa, o čemur bo sklepal o svojem času občni zbor.

§ 17. Državno nadzorstvo. »Suus« se mora oskrbeti zakonito podlago ter državno nadzorstvo.

STATUT SUUS-A.

§ 1. Vsak član Suus-a postane deležen vseh pravic in dolžnosti, ki jih vsebuje ustanova z dnem vplačila prvega odmerjenega mesečnega prispevka.

§ 2. Priglasili in odglasili: Za prijave vstopa, izstopa in smrti se rabijo posebne tiskovine, ki se pošiljajo na »Upravni svet Suus-a«.

§ 3. Suus nudi svojim članom: 1. Zdravniško pomoč in zdravila. Na deželi se kliče najbližnja zdravnik, v nujnih slučajih onega, ki je najprej pri rokah: po mestih in večjih centrih pa one, s katerimi se »Upravni svet« dogovori; 2. Zdravljenje v bolnicah v 3. razredu. (Diferenco med 2. in 3. razr. bolnik sam doplača); 3. pot. zdravnik, zdravila, stanarino, in take za zdravljenje v toplicah, kopališčih in sanatorijih do 1 meseca. Rok se podaljša le v izvanrednih, po zdravniški zahtevanih slučajih; 4. posmrtnino, ki jo določi vsako leto »Upravni svet« in odobri občni zbor; 5. izredne podpore v slučaju katastrofalnih nesreč. (Te podpore dovoljuje in izplačuje pogojno »Upravni svet« z »Nadzorstvom« in postanejo pravomočne po odobritvi občnega zbora. Veto imajo člani na občnem zboru); 6. druge eventualne socialne dobrine, ki jih bo ob porastu in okrepljeni ustanove dopuščal gospodarski položaj po sklepu občnega zbora. Računi morajo biti vidirani in potrjeni po šol. vodstvih, v dvomljivih slučajih po okr. šol. nadzornikih. Upravni svet sme iskati informacije tudi pri event. drugih oblasteh.

§ 4. Predpisi članom glede prejema podpor: Vsak član se obrne na Suus pisмено potom šol. vodstva z vlogo, v kateri navede kratek stvar opis o svoji bolezn. nezgodi in gmotnem položaju. Vlogo overi šol. vodstvo. Priložiti je treba potrdilo zdravnika o zdravljenju, njegov račun in overovljene recepte. Isto tako morajo biti tudi overovljeni event. drugi računi, ki se tičejo zdravljenja. — Za resničnost podatkov je član osebno odgovoren. Naznanilom smrtnih slučajev se mora priložiti uradni mrljski list. — Pri računih zdravljenja v toplicah, kopališčih in sanatorijih morajo biti priloženi oblastno potrjeni izkazi tarifne višine ondotnih zdraviliških zavodov, kakor tudi potrdilo običajne stanarine. — V interesu posameznika je, da so poročila in računi radi točnosti izplačila v redu.

§ 5. Zdravljenje v toplicah, kopališčih in sanatorijih. Član, ki hoče v svrhu zdravljenja iti v toplice, kopališče ali v sanatorij, mora predložiti zdravniško potrdilo o taki neobhodni potrebi zdravljenja vsaj 14 dni prej, predno je namenjen oditi. V vlogi za podporo mora navesti približne stroške, dalje dejanski položaj svojega gmotnega stanja ter visokost zneska, ki ga naj dovoli Suus kot predujme. Ob povratku mora tak član položiti točen overovljen račun, opremljen z dokazi dejanskih zdravniških izdatkov. Računi komforta in zabave se ne vpošteva, kakor tudi kozmetični ne.

kah tudi slike, toda biti morajo didaktično upravičene. Da bi učitelj posamezne sestavke »uspešneje obravnaval«, ako imajo učenci v knjigah tudi slike, te trditve praksa ne potrjuje. Živa beseda učiteljeva, ki zna v dušah otrok ustvariti jasne slike, odičene po bujni otroški domisljiji, takó oživljajoča govorica je večjega pomena kakor vse ilustracije, ki so vrhu tega še največkrat dvomljive umetniške vrednosti. Navadno uporabljajo založništva kake zastarele klišeje ali pa so slike izvršene v preveč zmanjšanim merilu. Pomislimo le na tiste zabrisane pokrajinske slike, ko more kopica temnih pack pomeniti prav tako Gorico kakor Maribor, in kjer bi ne ločil Zagreba od Ljubljane, ako ne bi bilo značilnega Gradu. Ako že hočemo čitanke okrasiti s slikami, naj bi prinašale umetniško izvršene portrete naših pisateljev, a iz pokrajinskih in zgodovinskih motivov naj bi se izbirale le takšne slike, ki kažejo značilne in jasno izražene podrobnosti.

Kakor pri izbiri berilnih sestavkov, tako naj bi bilo čitankarju tudi za uvrstitve slik odločilno vodilo — u m e t n i š k a vrednost.

§ 6. Omejitve in ustajenje podpor. Članom, ki bi lahko miselno tratil denar in se zanašali na čezmerne podpore mora »Upravni svet« po ugotovitvi dejstva podporo omejiti ter izplačati le dogane dejanske difference izdatke. Simulantom se podpore sploh ne dovolijo, ravno tako se odreče podpora vsakemu članu, ki si namenoma bo-lezen ali kako drugo nezgodo nakopije.

§ 7. Predpisi »Upravnemu svetu« in »Nadzorstvu« glede izplačevanja posmrtnin in podpor. 1. Posmrtnine se imajo izplačati takoj, kakor hitro je bil predložen mrljski list. 2. Vse druge podpore se morajo izplačati takoj, ko je dogana resničnost izdatkov. V slučaju, da bi se imelo izplačilo radi raziskavanja o resničnosti predloženih računov in drugih podatkov zavleči, naj se izplača članom v slučaju velike potrebe primeren predugem, ki se yzame pri končanem obračunu v postev. 3. Dvominjive podatke in račune se mora strogo preiskusiti ter dognati njih resničnost. V tem slučaju naj se obrne »Upravni svet« na one korporacije, ali oblasti, od katerih bo mogoče dognati resnico. — 4. Za vsakim umrlim članom se izplača posmrtnino ter eventualne zdravniške stroške zakonitim dedičem; če teh ni, pa osebam, ki dokažejo, da so krili pogrebne in boln. stroške umrlega člana. — V slučaju pa, da je pokojnik to zadevo uredil v svoji oporoki, se mora »Upravni svet« ravnati po pokojnikovi želji. — 5. Morebitne neizplačane posmrtnine se pripisujejo v nedotakljivi zaklad.

§ 8. Dobava sredstev. 1. Vsak član plača v mesečnih rokih po proračunu — potrjenem na občnem zboru — določeni znesek v »Suus«. 2. Skrb vsakega člana, kakor društven in učit. organizacij bodi, da se Suus okrepi z pod § 6. b, c, e v pravilih navedenimi dohodki.

§ 9. Suus obstoji iz 1. nedotakljivega sklada, ki se pritegne v akcijo po preteku 16. leta — in 2. mobilnega sklada, ki stopi s prvim vplačanim rokom v akcijo. (Glej § 4. in § 15. pravil.)

§ 10. Nedotakljivi sklad obsega: 1. polovico mesečnega prispevka; 2. vse pod § 6. b, c, e v pravilih navedene dohodke; 3. vsakoletni morebitni preostanek mobilnega sklada. — Morebitni primanjkljaj mobilnega sklada se sme vzeti iz nedotakljivega sklada, vendar ne sme presežati višine pod § 6. b, c, e v pravilih navedenih dohodkov istega leta, prištevši dohodke določenega prebitka minolega leta.

§ 11. Določitev višine prispevka. O višini prispevka v »Suus« sklepa »Upravni svet« z »Nadzorstvom«. Sklep je z odobrenjem kvalificirane večine občnega zbora pravomočen. (Za sedanje razmere pri tej valuti bi zadostoval mesečni prispevek po 20 Din.)

§ 12. Tehnična izvedba. Članske prispevke odteguje skupno od vsega učiteljstva Slovenije (— za vse člane —) pokrajinska finančna oblast ter jih v skupnem znesku potom čekovnega prometa pošilja mesečno na Upravni svet »Suus-a«. — Radi enostavnosti se uvede isti postopek, kakor pri odtegljajih drugih bremen — zakonitim potom. — Oženjeni plačujejo za svoje žene neučiteljice — tedaj dvojni znesek. Vdovam in vpokojencem se odtegujejo mesečni prispevki od pokojnine. Po preteku 16letnega vplačevanja preneha obveznost nadaljnjih plačil. S smrtjo člana preneha zanj obveznost vplačil.

§ 13. Administracija Suus-a. 1. »Upravni svet« z »Nadzorstvom« ukretna vse potrebno za administracijo »Suus-a«. V ta namen določita potrebna mesta uradniškega osobja in izdelata za nje službeno pragmatiko. (Glej § 16. pravil). 2. Za uvedbo poslovnih knjig so merodajni predpisi o načinu in obliki knjigovodstva in predpisani obrazci za računski zaključek. 3. Računski zaključek se izvrši z 31. decembrom vsakega leta — sestavi do 1. aprila nasl. leta in natisne vsaj 14 dni pred občnim zborom v stanovskih glasilih. 4. Nedotakljivi zaklad ima račun za se in se vodi 16 let od početka ustanove. Po preteku 16. let se ga pritegne z naraslimi obrestmi vred v aktivno delovanje. S to dobo pa ugasne plačilna obveznost onim članom, ki so plačevali v Suus 16 let. 5. Voditi je strogo zanesljivo kataster članstva ter dospelost zadnjega plačilnega roka vsakega člana. 6. Poročati je redno finančni oblasti o smrtnih slučajih, o izstopih in vstopih članov in o vpokojenosti ter o dospelih rokih, ko preneha članom dolžnost plačevanja.

§ 14. Gospodarstvo. Denar, ki se ne rabi za poslovanje, se mora plodonosno in varno naložiti. Nalagati se ga sme: 1. v realitetah, 2. v varovanjsko varnih zadolžnicah, 3. v poštni hranilnici, 4. v splošno znanih denarnih zavodih. Vrednostni papirji in vložne knjižice morajo biti vinkulirane.

§ 15. Državno nadzorstvo. Suus je podrejen državnemu nadzorstvu v smislu določil § 19. in 20. bolniške zavarovalnega zakona.

§ 16. Uveljavljanje pravil in statuta nastane z dnem oblastvene odobritve.

KONČNE DOLOČBE.

Način realiziranja Suus-a. Učiteljske organizacije v Sloveniji naj sklepajo o nameravani ustanovi, in če se je doseglo med učiteljstvom so-

glasje, naj se izvoli za končno izvedbo odsek 5. članov. Ta odsek naj se polnovejavno po učit. organizacijah poveri, da sme in more v imenu celokupnega učiteljstva Slovenije napraviti potrebne korake pri vladi za zakonito uvedbo »Suus-a«. — Odsek se nadalje polnomočno poveri, da skliče občni zbor ter vodi volitev prvega »Upravnega sveta« in »Nadzorstva«.

Vse stroške, ki bi radi realiziranja Suusa nastali, nosi vse učiteljstvo event. njihove organizacije sorazmerno po številu članov.

P. n. g. tovariše predsednike učiteljskih organizacij vljudo prosim, da oskrbe, da se obravnavajo pravila in statut Suus-a kar možno v kratkem času na zborovanjih. Eventuelne sklepe in nasvete naj se mi blagovolijo vsaj do 28. junija t. l. poslati na naslov: Fran Škulj, Ljubljana, Tržaška cesta 29.

Efekt ustanove vsak član lahko sam dožene. Za podlago naj vzame število 4000 članov; nadaljnji računi so jasni in lahki. O velikem pomenu take ustanove sem že lansko leto poročal. (Glej lansk letnik »Učit. Tov.«). Povdarjam pa še enkrat važnost časa — to je nizko valuto. Če se ta dvigne — bodo zbrani milijoni res milijoni. V tem optimizmu vidim rešitev socialnega vprašanja učiteljskega stanu. Fran Škulj.

Splošne vesti.

IZ KROGOV Z NEURADNIKI POROČENIH UČITELJIC.

Minister financ je zastopnikom Uprave Saveza činovništva izjavil: »da ne vidi razloga, zbog koga bi udate činovnice v pogledu dodatka trebale, da ostano neizjednačene s ostalim činovnicama«. In res, vlada niti ne skuša utemeljevati tega svojega postopanja. Ako vzamemo v pretres vse momente, ki bi bili utegnili biti merodajni za to uredbo, vidimo, da ni samo krivična, temveč tudi nedosledna in povsem nelogična, da ne sloni na nikakršnem principialnem stališču, marveč je nastala kar tako slučajno.

Zastarelo načelo, da je žensko delo manj vredno kot moško, tu ne prihaja v poštev, ker sicer bi bile prikrajšane tudi neporočene kolegije. Če pa je delo poročenih učiteljic manj vredno kot ono neporočenih, potem pa bi morale biti prizadete tudi one kolegije, ki so poročene z neuradniki. Očitajo nam tudi poročniške dopuste, a isto »boniteto« imajo tudi ostale poročene kolegije in menda še v večji meri, ker činovniške obitelji se v tem oziru do skrajnosti omejujejo. Sploh pa imajo dopuste tudi neporočene kolegije in marsikatera bi bila lahko v pogledu dopustov z 10 in še več otroci osrečila domovino. Nadalje nam očitajo, da nas skrb za otroke odvaaja od dela. To bi bilo edino, kar nas obtežuje napram našim tovarišicam, ki so poročene z neuradniki, ker najtrajnejše skrb za otroke so materialnega značaja in teh omenjene kolegije vsled lastnih boljših prejemkov in vsled sijajnih dohodkov svojih mož nimajo. Pač pa mori ista skrb naše moške kolege-očete, a tem se to ne šteje v zlo. Kako lahko bi nas vlada rešila teh morečih, duše razjedajočih skrbi! Domače delo nam izčrpava naše duševne in telesne sile! V prejšnjih časih smo domače delo samo nadzorovale in za to nam je zadostoval čas, ki ga druge žene porabijo za svoje posete. Najele smo si dobre služkinje jih dobro plačale in znale smo jih tudi tako vzgojiti, da je bilo gospodinjstvo v redu. Ako bi porabile teh 600—700 Din, za katere smo vsak mesec prikrajšane, v to svrhu, nam ne bi trebalo gubiti svoje energije v težkem domačem delu, kateremu nismo vajene.

Nekoč, še v stari Avstriji, so hoteli uveljaviti pri učiteljskih parih princip: draginjske doklade po potrebi in v eni obitelji samo po enkratno draginjsko doklado. Ni to obveljalo, a bil je vseeno princip, čeprav antisocialen, ker ni upošteval načela: ze enako delo... V našem slučaju pa tudi tako načelo ne pride v poštev, ker žene veleposestnikov, lastnikov hiš, advokatov, bančnih uradnikov, trgovcev i. dr. dobivajo polne draginjske doklade in še povrh polno stanarino, neporočeni kolegi in kolegije, tudi če so voditelji oziroma voditeljice, samo 75% stanarine in draginjske doklade, me pa stanarine nobene in draginjskih doklad samo polovico. Po plači soditi, so gori omenjene tovarišice naše najboljše moči, na katerih sloni šolstvo in država bi smela dovoliti samo take zakonske zveze. — Po navedenem načelu tudi ne bi moglo dobiti stanarine in polnih draginjskih doklad neomejeno število rodbinskih članov v državni službi, ako žive v enem stanovanju in v skupnem gospodarstvu. — Ako ima žena državnega uslužbenca kak skromni postranski zaslužek, ki nese mesečno 200 Din, mož za njo ne dobiya rodbinske doklade, če pa ima mož učiteljice milijonske dohodke, pa dobiya žena-učiteljica polno stanarino in polne draginjske doklade. V pre mnogih slučajih tudi take žene ne resignirajo na službo, ker s svojimi dohodki lahko prosto razpolagajo ter si ohranijo neodvisnost od svojih soprogov.

Izkušnja nas uči, da smo z naštevanjem teh krivic in teh nedoslednosti vzbudile zanimanje in ogorčenost tudi v takih krogih, ki so bili popolnoma hladni napram našemu položaju. Prosimo torej zastopnike naše organizacije, da pri svojih posredovanjih zlasti povdarjajo to dvojno mero za nas poročene učiteljice, ne menda, da bi nas izjednačili na način, da se krivica, prizadeta nam, razširi tudi na druge, ampak da se tembolj pokaže nedoslednost in nesocialni značaj te neredbe, ki ima edino to tendenco, oškodovati rodbine državnih uslužbencev ter izkorističati in ponižati nas, žene državnih uslužbencev.

— Učiteljski maturanti iz Sombora so dospeli pod vodstvom prof. Tomiča na svoji ekskurziji po Jugoslaviji v ponedeljek 19. t. m. v Ljubljano. Na kolodvoru so jih pričakovali zastopniki našega poverjenstva UJU in učiteljišča. Ravnatelj akad. kolegija g. prof. Jeran jih je gostoljubno sprejel pod svojo streho, na kar so si tekom popoldneva ogledali našo tiskarno in mesto. Drugo jutro so odpotovali na Bled in v Bohinj, na kar se vrnejo preko Maribora in Zagreba domov. — Ali ne bi bilo mogoče nuditi tudi našim učiteljišnikom podobnih poučnih ekskurzij?

— Z državnimi uradniki poročene učiteljice krškega okraja, ki izvršujemo isto šolsko delo, zastavljamo vse svoje moči za utrditev državne misli in prospeh države o čimer se minister prosvete vsak čas o vsaki posamezni lahko prepriča, ne moremo zatreti v sebi čuta moralnega ponižanja napram drugim tovarišicam, zlasti onim, ki so omožene z advokati, zdravniki, bankirji itd. v pogledu občutne krivice v izplačilu polovičnih draginjskih doklad in polovične stanarine. Apeliramo na pravičnost ministra prosvete, da vzpostavi ves svoj vpliv, da se čimpreje popravi ta

Otroške pesmi.

Uredil Srečko Kum ar.

Izdala in založila Zveza slovanskih učiteljskih društev v Italiji. Cena 20 Din.

Končno je naša mladina v pričujoči zbirki dobila pesmarico, s kakoršno se niti veliki narodi zlepa ne morejo po-našati.

Poznam vse slovenske mladinske pesmarice prav dobro, poznam češke, ruske, nemške in italijanske, seveda tudi hrvatske in srbske, toda tozadevna literatura je skoro povsod tako uboga in ne-umetniška, da le redkokrat v nji najdeš zrno, ki bi bilo vredno, da se shrani. Prav v nobenem slučaju pa se s temi otroškimi pesmimi ne sme meriti niti ena naših slovenskih mladinskih pesmaric od »Slavčka« počenši, pa preko Majcna, Kosija, Družoviča itd. do pesemskih zbirk v šolah Bajuka ali Kozine.

Seveda sme vzeti v roke te otroške pesmi le pevski učitelj, ki ne pozna samo glasbeni abc, temveč vsaj toliko, kolikor

mu mora nuditi moderni glasbeni pouk na učiteljišču in glasbenih šolah. Vendar pa je tudi za manj spretno učitelje petja dokaj lahkega, umetniškega gradiva za šolsko deco v zbirki, ki bo kaj kmalu izpodrinila brezmiselno, dolgočasno prepevanje šablonskih, vse prej kot lepih »pesmic«.

Učitelji po večini tudi dobro čutijo, da je dve tretjini gradiva, nakopičenega v predpisanih pevskih šolskih knjigah, prazno in brez soli, zato segajo rajši po narodnih pesmih. Prav je to in hvalevredno; toda ako hočemo glasbeno vzgojo mladine, ki je tako silno zanemarjena, a vendar tako zelo potrebna, dvigniti na višjo stopnjo, nego je sedaj, moramo se lotiti tudi umetne mladinske pesmi. In v doseg tega cilja bo s pridom služila zbirka, o kateri govorim. Podrobnejšo oceno o nji napišem pozneje. Omenim naj sedaj le, da obsega knjiga 49 pesmi, eno-, dvo-, tri- in štiriglasnih, dvoje celo s klavirjem ali harmonijem.

Prispevke v pesmarici imajo: Adamič 14, Dobronič 6, Grbec 1, Kogoj 13, Lajovic 1, Premrl 1, K. Pahor 1, Šonc 8,

Venturini 1, Vodopivec 4. Večina imen avtorjev priča, da knjiga ne nosi pečat diletantstva, kakor je to običajno pri zbirkah šolskih pesmi.

Ovojno stran je narisal Kralj, notni tisk je ličen, lahko čitljiv, istotako tekst. Nekatere malenkostne napake si bo večši učitelj petja popravil lahko sam. Pesmi pa ne bodo s pridom služile samo za šolsko porabo, temveč tudi za koncertne mladinske prireditve, zlasti ako ume učitelj petja podloži lahko, prozorno klavirsko spremljavo. S tem bodo pesmi pridobile še več na pravilnem izvajanju efektnosti. Nekaj Kogojevih pesmi iz te knjige smo slišali že na mladinskem predavanju in so zapustile globok, trajen vtis. — Prelepe »Otroške pesmi« tedaj najtopleje priporočam. Dobe se za sedaj v Matični knjižarni na Kongresnem trgu.

Pesmarico je dobili v Učiteljski knjižarni v Ljubljani.

Po »Slov. N.«

neznosna krivica in za enako delo izposluje enako plačilo.

— **Uradniške draginjske doklade.** Iz ministrstva financ poročajo, da bo uredba o uradniških draginjskih dokladah, v kolikor se nanaša na dobo od 1. oktobra do 1. maja, stopila v veljavo s 1. julijem.

— Tako poročajo listi.

— **O šolski higijeni** je predaval dne 14. maja šolski zdravnik g. dr. Tone Jamar na dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Predavanje, ki ga je otvoril mestni šolski nadzornik M. Hočevnar v imenu Podmladka Rdečega Križa, je bilo namenjeno ljubljanskemu učiteljstvu, ki se je udeležilo predavanja v prav obilnem številu. Jedro zanimivega predavanja je bilo odvrščanje jetike pri mladini. Na posameznih učencih in učenkah je pokazal g. zdravnik znake rahitične bolezni, skrivljene hrbtenice, volčjega žrela in drugih takih bolezni, ki so vse predhodniki jetike in prezgodnje smrti, ako starši zanemarijajo te znake ter se pravočasno ne posvetujejo z zdravnikom. Priporočal je prav tople razne bolniške blagajne za posamezne stanove. Prosto-voljni člani okrajne bolniške blagajne so pa lahko vsake vrste privatni uslužbenci. V Ljubljani imamo sedem takih institucij za brezplačno zdravljenje in za brezplačna zdravila. Predavanje, ki mu je sledilo učiteljstvo z velikim zanimanjem, bo rodilo dober sad, ker bo po tem navodilu lahko vsak učitelj pravočasno opozoril bolehnega otroka, da se pravočasno izogne prezgodnje smrti. Zeleli bi, da bi še večkrat čuli predavanja o šolski higijeni od našega preizkušenega šolskega zdravnika.

— **Tečaj za ručni rad.** U Aleksincu u Srbiji, prireduje upravitelj muške učiteljske šole g. Jova S. Jovanović veliki pobornik ovog pravca vaspitanja u nas, učiteljski tečaj za ručni rad. Tečaj je odobren od Ministarstva Prosvete pod O. N. Br. 3366 od 21. januara 1924. g. Primiće se 40 učesnika, a tečaj će se održati ako se javi bar 20 učitelja, koji će biti podeljeni u četiri grupe: priprema, kartonaža, stolarstvo i pletarstvo. U svakoj se grupi radi 9 dana. Svaki dan 8 sati praktično i 1 sat teorijski: o cilju i važnosti radne nastave u osnovnoj školi. Ručni rad u službi nastavnih predmeta, kao podloga za vaspitanje i obrazovanje. Istorija ručnog rada u svetu i u nas. Rad kao podloga vaspitanju. Radna nastava nije protivna Herbartovoj pedagogiji, već je dopunjuje. Borba ove ideje za reformu škole. Metodika radne nastave. Rad u pripremnom tečaju u vezi s oiglednom nastavom, pisanjem, crtanjem i računom. Radna nastava u prirodnom naukama, zemljopisu i istoriji, računom i maternjem jeziku. Tehnologija alata i praktični uputi u pribavljanju gradiva i alata. Tečaj je besplatan. Svaki primljeni učitelj dužan je doći i sudelovati na tečaju i raditi po utvrđenom redu. Izradenu model seriju nosi sobom, a ispitne modele ostavlja školi za zbirku. Tečaj počinje 1. jula i traje do 7. avgusta o. g. Onaj koji želi uzeti učešća na tečaju neka podnese molbu Upravitelju Muške Učiteljske Škole u Aleksincu da ga prime na tečaj i neka pošalje upravi 500 Din za materijal i gradivo kao i nastavu. Stanovalo bi se u školi ako se sobom ponese prazna slamnjača, jastuk (uzglavlje) i čebe (deka) pokrivač i čaršavi a sve drugo dobija se od škole. Stanovanje zajedničko u sobama od po 6—8 lica. Hrana će se dobivati u dačkoj trpezi a kuvaće se ono što se želi i kako želi te da stane što jeftinije i bolje. Za hranu se plaća 500 Din. A ako se dobije pripomoć od Ministarstva Prosvete, onda razume se troškovi su u toliko manji u koliko je pripomoć veća. Izdejs-tvovaće se i povlašćeno putovanje tamo i natrag. Od 1.—31. jula o. g. u istoj školi će se održati i učiteljski tečaj za usavršavanje u pedagoškoj grupi nauka. On je naročito zgodan za one, koji se spremaju za praktički učiteljski ispit a za Slovence za to, da se usavrše u srpskohrvatskom jeziku. Sudelovači će platiti po 250 Din i slušati ove predmete: 1. Opšta teorija vaspitanja. 2. Psihologija za učitelje. 3. Psihologija deteta. 4. Elementi eksperimentalne pedagogije. 5. Opšta nauka o nastavi. 6. Posebna nauka o nastavi. 7. Žan Zak Ruso. 8. Spenserov vaspitni sistem. Za sve predmete biće seminar u vezi s praktičkim radom. Trebalo bi da iz raznih krajeva dođe nas što više te da se upoznamo i što bolje poradimo na poslu za koji smo se spremali. Za oba tečaja subotom po podne i nedeljom predviđeni su zajednički izleti u okolinu i obližnje varoši, što će mnogo činiti da se prijatno provede ovo vreme rada. Ko bude primljen biće obavešten koncem maja o. g. najdalje. Prijatelji radne nastave i oni

koji teže za ličnim obrazovanjem na posao!

— **Za referat o posebnih disciplinarnih predpisih za učiteljstvo** rabi poročevalec: 1. Utemeljitev potrebe posebnih predpisov. (Učiteljstvo, zlasti na kmetih, živi v drugačnih razmerah nego drugo uradništvo; neprikladnost upravnega sodišča in državnega sveta kot disciplinarno sodišče itd. 2. Predloge za točno besedilo disciplinarnih predpisov, zlasti o disciplinarnem senatu.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in meščanske šole na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani** so se vršili pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 25. aprila do 5. maja. Usposobljeni so bili: I. za meščanske šole: Kernc Leopold, S. Bahovec Helena, S. Marinko Frančiška (III. skupina), S. Blejecz Marija, S. Celestina Ljudmila (z odliko), Prekuh Josipina in Vidmar Marija (I. skupina), S. Rozman Marija (II. skupina). II. za osnovne šole: Milan Dešković, Alojzij Dolinšek, Karel Fakin, Anton Flegar, Friderik Hegler, Ivan Jarnovič, Rudolf Kaučič, Franc Košca, Gustav Kraševac, Mirko Kregelj, Josip Lekš, Franc Logar, Franc Mervar, Vladislav Mlekuž, Milan Pavlovec, Franc Peček, Avgust Petrišič, Ciril Pivk, Vac-lav Požar, Srečko Sekirnik, Franc Špan, Aleksander Dominko, Marija Bežek, Venč. Mohorčič, Serafina Dacar, Josipina Erker, Vida Frelah, Ana Gradišar, Franja Grohar, Marija Hočevnar-Tiegl, Staša Horvat, Valerija Hrovat, Marija Igljč, Barbara Janežič, Sonja Klovat, Marija Kramolc-Vyzourek, Ana Kren, Angela Kunstler, Lea Mayer-Kaiserberger, Jožica Perme, Ana Podboj, Draga Podboj, Elza Podboj, Vida Podreberšek, Helena Rom, Bogdana Rupnik, Alojzija Rus, Valerija Sevar, Albina Skok, Antonija Škerle, Ana Šubic, Marija Uhljč, Mira Urh, Verena Vodusek, Berta Zrimovec in Marija Žagar. III. Posebne izpite so napravile: a) iz italijanščine: Angela Česnovar, Ivana Dekleva, Helmut Galatia, Angela Legiša, Marija Slokar in Jelka Wrischer (z odliko); b) iz srbohrvaščine za meščanske šole: Bogomila Benedik, Marija Benedik, S. Marija Plevel (z odliko), Marija Radič-Bedeković in Ljudmila Sirnik. — Reprobirana sta bila 2 kandidata, med izpitom so odstopili 3 kandidati in 3 kandidatkinje.

— **Narodna obmejna šola pri Mariji Snežni** priredi dne 1. junija v šoli ob 3. uri popoldne prvo šolarsko veselico. Na vzporedni sta dve igrici enodejanki, več deklamacij in petje. Ker je ta šolarska prireditev prva v tem kraju, vabi učiteljstvo zlasti tovarišice in tovariše sosednih šol k obilni udeležbi. Čisti dobiček je namenjen revnim šolarjem in za sklad, s katerim si hoče šola nabaviti prepotreben oder.

— **Ribnica.** Dne 4. maja t. l. je priredila podružnica Jugoslov. Matice cvetlični dan v korist westfalskim Slovincem ter se je zbralo za nje v Ribnici in okolici 4823, 50 K. K temu uspehu je pripomogla mladina ribniške dekliške osnovne in meščanske šole. Tudi je nabrala mladina dekliške osnovne šole 833 K za pirhe, meščanske šole pa 448 K. Zavedni mladini in vsem darovalcem najsrčnejša hvala!

— **Malgajevi soborci naj javijo svoje naslove** odboru za Malgajev spomenik v Guštanju, da jim isti lahko pošlje legitimacije za polovično vožnjo v Guštanj k slavnosti odkritja Malgajevskega spomenika, ki se vrši dne 29. maja 1924.

— **Na prodaj sta stenski sliki Nj. Vel. kralja in kraljice.** Več se poizve v upravi »Učit. Tovariša«.

— **Novi tečaji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo** (zasebni pouk) začnejo na zasebnem učilišču Ant. Rud. Legat v Mariboru dne 2. junija t. l. ter trajajo štiri mesece. Vpisovanja in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. — Za pripadnike učiteljskega stanu 50% popusta!

— **Razpis službe.** Učitelje, v prvi vrsti oženjene, ki ne morejo dobiti stanovanja, opozarjamo na razpisano mesto učitelja-voditelja na enorazredni ljudski šoli v občini Velike Poljane, okraj Kočevje. Vas, oziroma šola leži na prijazni visoki planoti in je oddaljena od postaje Ortnek komaj 10 minut. Ondotno ljudstvo je šoli in učiteljstvu zelo naklonjeno; število šolobiskujočih otrok je pa tako minimalno, da je dana naravnost ugodna prilika plodonosnemu delu v šoli in zunaj šole, kar bi občinarji hvaležno sprejeli in visoko cenili. Poleg ugodnega stanovanja preskr-

bijo vaščani voditelja tudi z drvmi brezplačno. Reflektanti, oglasite se!

— **Poziv.** V sporazumu in na željo več rojakov iz kranjskega sodnega okraja nameravamo prirediti 2. in 3. julija t. l. v Kranju prijateljski sestanek vseh duševnih delavcev, ki so doma iz tega sodnega okraja. Podrobni načrt sestanka se določi in objavi kasneje. Kdor se želi udeležiti tega sestanka, naj blagovoli naznaniti po dopisnici na naslov: Anton Likozar, nadučitelj v Ljubljani, Dolenjska cesta 12. — Za pripravljalni odbor: Janko Barle, župnik, Anton Likozar, nadučitelj, Rado Pavlič, profesor.

— **Nova nakazila plač in razlike za maj, odbitki.** Da ne bo zaradi nakazil novih plač preveč povpraševanj in reklamacij na knjigovodstvo, pripominjamo še sledeče: 1. Osebna dohodnina in invalidski davek se je v mesečnih izplačilih zaokrožil na gole desetice dinarjev ali na cele dinarje, pare so odračunane v razlikah za maj. Tudi pri plači se pare — 50 ali 75 — ne nakazujejo, pač pa se izplača v desetem mesecu 5, oziroma 7.50 Din več. To zaradi hitrejšega zaračunavanja in boljšega pregleda. 2. V razliki za maj so imeli nekateri velike razlike — v plačilnih polah rdeče vpisane. Te so nastale na ta način: K novi plači štejemo osnovno in položajno plačo, stanarino in rodbinsko doklado za otroke po členu 8, odločbe o draginjskih dokladah. K dnevniciam pa spada osebna draginjska doklada, rodbinska doklada za ženo — Din 150 mesečno — in razlika med doklado za otroke po členu 41. do skupnega zneska Din 150 mesečno. Ta prenos rodbinskih doklad od dnevnice k plači je napravil posebno pri oženjenih z več družinskimi člani precejšnje odbitke. V resnici pa je rodbinska doklada prav toliko kot preje — a Din 150 za člana —, le da je nakazana zdaj delno pri plači, dodatek pa pri dnevnicah. 3. Tisti, ki še niso prevedeni, prejmejo za junij stare plače. Razlika za maj in poznejše mesece se jim nakaže po dospelosti njih rešenj iz Beograda, ki so, kakor smo poučeni, že dospela.

Ponatis rešenja.

Uverenja v prepisu, ki jih potrebuje vsaka učna oseba kot priloge (dokazila) pri prošnjah za povišice, pri pritožbah na ministrstvo prosvete in na državni svet itd., je založila Učiteljska tiskarna. Cena — 50 Din.

Učiteljski pravnik.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA UREDNIŠTVU »UČIT. TOV.« IN STROKOVNEMU TAJNIŠTVU.

(Odgovarjamo samo organiziranim članom.)

55. Izračunavanje razlike za maj. Razliko med staro in novo plačo je na podlagi tabele lahko izračunati, pač pa moramo opozoriti, da je treba k novi plači prišteti doklado za otroke po čl. 41. čin. zak., in sicer znaša ta doklada za vsakega otroka do 6 let 30 Din, do 12 let 50 Din, nad 12 let 80 Din mesečno in šele na to ugotoviti pravilnost razlike v plači, ki je v plačilnem listu na prvem mestu vpisana. Na drugem mestu je z rdečim označena razlika draginjskih doklad, ki jo je odšteti. Ta razlika nastane, ker so nove draginjske doklade odmerjene v mesečnih zneskih, prešli smo pa za maj še dnevnice, zaradi česar nam je odračunati en dan dnevnic in to: osebnih, za ženo in otroke. Staro draginjsko doklado je vsakdo ugotovil iz plačilne liste prvega maja. Novo draginjsko doklado izračunamo po tabeli, ki smo jo prinesli v zadnjem listu, k temu prištejemo polno draginjsko doklado za ženo, t. j. 150 Din mesečno in razliko med gornjim zneskom do 150 Din mesečno za vsakega otroka. Za otroka moramo računati torej k draginjskim dokladam sledeči znesek: za otroka do 6 let 120 Din, do 12 let 100 Din in nad 12 let 70 Din. Na ta način dobimo razliko med staro in novo draginjsko doklado, ki je v plačilnih listih rdeče označena. Odšteti je potem še osebno dohodnino in invalidski davek, kakor smo zadnjič prinesli o tem podrobne podatke in tabelo. Druge podatke smo itak prinesli v zadnji številki. Slučajno pade ta mesec razlika pri draginjskih dokladah precej visoko, ker je izplačilo razlike padlo na mesec z 31. dnevi.

56. Glede upokojitve ima čin. zakon v čl. 239. sledečo določbo: Usluž-

benci, upokojeni potem, ko stopi v veljavo ta zakon, a v treh letih od dne, ko stopi v veljavo, uživajo pokojnino po odredbah dosedanjih zakonov. — Od tega se izvzamejo uslužbenci, ki se upokoje, ko so dovršili zakonsko število službenih let ali so dosegli starost, po kateri morajo po zakonu stopiti v pokoj.

57. Za razpisana mesta je treba glasom razpisa vložiti prošnjo za vsako učno mesto. Posebe. Priloge je pridejati samo eni pošnji in se je v drugih prošnjah sklicevati na nje in citirati, kateri prošnji so priložene. Kolekovati je vsako prošnjo s 5 Din, oni prošnji, pri kateri so priloge, je pa pridejati še kolek za 20 Din za odločbo. Vsaka priloga mora biti kolekovana z 2 Din kolekom. Katere priloge je priložiti, je razvidno iz razpisa (na koncu) v 20 številki »Učiteljskega Tovariša«.

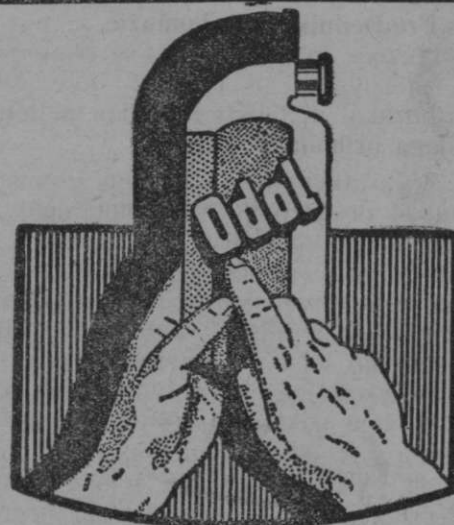
58. Dobrovoljci imajo po čl. 282. finančnega zakona od leta 1922/23. sledečo udobnost: »Vsem absolviranim študentom in ostalim vojnikiom Srbije in Črne gore in dobrovoljcem uradnikom iz novih pokrajin, ki niso bili ukazni državni uradniki, se vštejejo, ako dobe ukaz ali zvanje, s katerim je spojena pokojnina, leta, ki so jih prebili v vojni, po odbitku časa dijaškega roka dvojno v leta ukazne službe in v leta za pokojnino. — Kot konec značaja, ki si ga je kdo pridobil kot dobrovoljec, se smatra datum in dobo, ki mu jo je priznala pristojna oblast, ker mora imeti in priložiti tozadevno uverjenje.

59. Rešenja, v katerih ni vpisana beseda »stalni« učitelji, so popolnoma pravilna in zaradi besede »stalni« ni potrebna pritožba na »Državni Svet«. Stalnost zadobi učitelj itak po zakonu o narodnih šolah z dne 23. julija 1919, na kar naslov v rešenjih nima vpliva.

60. Prošnja za prevedbo upokojencev iz l. 1919. na dinarske plače naj se glasi sledeče: Minist. prosvete. Osnovna nastava. Beograd. Podpisani spadam med upokojence od 26. avgusta do 30. novembra 1919, kateri se imajo na podlagi razpisa ministrstva prosvete z dne 18. aprila 1924. O. N. br. 18.624 sporazumno z razpisom ministrstva financ D. R. br. 7883 od 7. februarja 1924 prevesti na dinarske plače po čl. 33. zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919. — Upokojen sem bil z dnem z dekretom št. z dne (Dokaz: Upokojitveni dekret št. z dne pod A.) — Prilagam izpričevalo učne usposobljenosti, iz katerega je razvidno, da sem napravil zrelostni izpit dne (Dokaz: Izpričevalo učne usposobljenosti pod B.) — Služboval sem: 1. V od do t. j. let mes. (Dokaz: Dekret št. z dne pod C), dalje 2. v od do t. j. let. mesecev, dni. (Dokaz: Dekret št. z dne pod D) itd., itd. — Iz tega je razvidno, da sem imel z dnem ko sem bil upokojen let. mes. dni službene dobe, kakor je to točno označeno v mojem upokojitvenem dekretu, ki je priložen pod A.

Prosim za ureditev penzije po dinarski plači zakona o narodnih šolah z dne 23. julija 1919 in otvoritev kredita pri finančni delegaciji v Ljubljani.

V dne Podpis.
in točen naslov.

Obdrži zdravo telo,
za usta, zobe, grlo ...
Odol rabi!

Misli boljše!

* Op. ured.: Ta dopis nam je došel iz vrst prebivalcev občine Velike Poljane, zato ga radi priobčimo in smo pripravljeni dati naslov za pojasnila.

Vse priloge v tujem jeziku (nemškem) je priložiti v originalu, dveh prepisih originala v tujem (nemškem) jeziku in v dveh prevodih v slovenskem jeziku. Priloge, ki so pisane v slovenskem jeziku, je priložiti v originalu in dveh prepisih. Prošnji je napraviti dve enako glaseči. Drugače se ravnajte točno po navodilih »Vestnika upokojenega učiteljskega v 20. številki »Učiteljskega Tovariša«.

OBRAMBNI SKLAD.

Za »Obrambni sklad« je darovala tov. Ur. Čop-Potočnik 10 Din. Zadnjič 35 Din. skupaj 45 Din. Živeli posnemalci!

Prispevki »Obrambnega sklada« se bodo porabljali za principialne pritožbe na Državni Svet, če bomo hoteli izboljšati v kakem vprašanju principialno odločbo, ki bo potem v korist vsem. Položnice za ta sklad zahtevajte od blagajništva Pov. UJU v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

Naša gospodarska organizacija.

—g Ganglov kamen za učiteljski konvikt v Ljubljani. »Pomlad je dospela z radodarnimi rokami«. (E. Gangl: »Beli rojaki«). Nastopila je požrtvovalno pot med národ ter dosegla med priprostimi seljaki, učiteljskimi prijatelji in Ganglovimi čestilci že na tej prvi poti prav razveseljav uspeh. Piše mi: »Spoštovani gospod tovariši! Med priprostimi národom smo zložili za Ganglov kamen Din 100. Hvala Vam za laiskave besede v »Učit. Tovarišu«! Zdaj je moja dolžnost, da se potrudim; zadnja pa nočem biti. Zdravo! Julka Povšnar-Zalokarjeva, šolska voditeljica v Kokri.« — Klobuk dolj pred to stanovsko-zavedno tovarišico! Cenjene kolegije, pojdite in storite tudi ve tako! »Pomlad je dospela z radodarnimi rokami«. — Tov. Samec, nadučitelj v Polju pri Muljavi, dve obveznici 7% državnega posojila à Din 100, skupaj Din 200. Hvala! — Tov. Anton Turk, nadučitelj v Dolu pri Ljubljani, obveznico 7% državnega posojila za Din 100. Hvala! Živili darovalci in nasledniki! Današnji izkaz: Din 400; zadnjič izkazanih: Din 16.947; skupaj z današnjim izkazom: Din 17.347. Prekoračen je zopet nov dinarski tisočak. »Eppur se muove!« — »Ljudi po vrednosti notranji sodi, prijatelj in zaveznik njemu bodi, ki ti v dejanjih je prijatelj tvoj; besedam, licu nikdar ne verjemi, hinavec le je človek preprijazen.« (E. Gangl: »Iz luči in teme«.) — Jakob Dimnik, blagajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= UCITELJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA zboruje dne 4. junija t. l. ob 10. uri z sporedom za zadnje zborovanje, ki smo ga preložili zaradi deževnega vremena. — Odbor.

Poročila:

+ UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO je zborovalo dne 1. aprila t. l. v deški osnovni šoli III. v Mariboru. Od 116 članov je bilo navzočih 100.

Predsednik tov. Tomažič je pozdravil navzoče in pojasnil, da je odbor sklical zborovanje za 1. april, ker obhaja mariborsko učiteljsko ta dan petletnico svojega prihoda v Maribor.

V kratkem, a prisknem govoru je predložil predsednik vzajemno delovanje slovenskega učiteljskega, kateremu je bilo po preobratu izročeno mariborsko šolstvo. Delo slovenskih učiteljev ni bilo baš lahko. Treba misliti samo na to, da je mariborsko šolstvo obmejno šolstvo in da mariborska deca pod vplivom tujih učiteljev ni bila naklonjena slovenskemu učiteljsstvu. A odločen nastop naših učiteljev in njih ljubezen do šolske mladine sta premagala vse zapreke. In pretekla je doba petih let, ne dolga, a polna truda; učiteljsvo pa je lahko ponosno na svoje delo. Da bi se ta obletnica tudi nekoliko slavila, je vabil predsednik vse navzoče in tudi prijatelje učiteljskega na popoldanski sestanek.

Nato se je prešlo na dnevni red zborovanja.

Zapisnik zadnjega zborovanja sta prečitali in odobrili tov. Bobičeva in Vinšekova.

Predsednik je prečital dopise nekaterih učiteljskih društev mariborske oblasti glede nove šolske uprave. — Ugotovil je število naročnikov »Zvončka« na posameznih osnovnih šolah.

Poročal je o razširjeni odborovi seji ki se je vršila dne 18. marca t. l. in na kateri se je mariborsko učiteljsvo iznova izreklo, da je za delitev šolske uprave v Sloveniji in da vztraja pri tozadevnem predlogu, ki je bil sprejet ob razpustu »Zveze« leta 1922. Poročal je tudi o anketi učiteljskih društev mariborske oblasti, ki se je vršila po občnem zboru »Učiteljskega doma v Mariboru« dne 19. marca t. l. in na kateri se je razpravljalo o novi šolski upravi.

Tov. Hren je poročal o III. seji ožjega sosveta UJU pov. Ljubljana. Potem pa je opozoril navzoče na to, da je dolžnost vsakega učitelja, da podpira naša lastna podjetja.

Tov. Alt je poročal o občnem zboru »Društva državnih nameščencev« in o občnem zboru »Samopomoči«. Učiteljsvo se je zahvalilo poročevalcem za njihov trud.

Predavanje. Nato je tov. Hren nadaljeval svoje predavanje »O utisih iz Prekmurja«. Pripovedoval je o Prekmurju, o ondodnih šolskih razmerah, in sicer tako zanimivo, da ga je učiteljsvo poslušalo z največjim veseljem. Za lepo in poučno predavanje se mu je predsednik prav srčno zahvalil.

Predavanje tov. Tomažiča »O borbi za naše pravice« se je radi pomanjkanja časa preložilo na prihodnje zborovanje.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da pristopi društvo korporativno k »Učiteljskemu domu v Mariboru«. — Preostale žgečeve brošure se bodo tokrat še razpečavale. — Izvolila se je deputacija, ki bo častitala generalu Maistru, rešitelju Maribora, k petdesetletnici.

Soglasno sprejete so bile sledeče resolucije: 1. Šolski nadzorniki za osnovne šole naj se izbirajo iz vrst osnovnošolskega učiteljskega; pri izbiri naj se ozira na pedagoške zmožnosti, kremenit značaj in starost.

2. Šolska uprava naj je ločena od politične, a urejena po oblastih.

3. Dokler nimamo novega šolskega zakona in ne več višjega šolskega sveta, naj se pritegnejo posameznim oblastnim šolskim upravam kot sosedniki po učiteljsvu izvoljeni zastopniki, in sicer za srednje in meščanske šole po eden, iz osnovne šole po dva zastopnika iz iste oblasti.

4. Definitivna imenovanja, ki se že vlečejo mesece, naj se čimprej izvrše, ker so bridko prizadeti nekateri tovariši(ice).

5. Pri uvajanju šolske uprave po oblastih je bilo glasom častniških poročil imenovanih tudi 7 oseb k šolski oblastni upravi v Mariboru. Med temi ni niti ene osebe, ki bi poznala krajevne razmere in potrebe mariborske oblasti. V interesu uprave same je, da so pri tem referatu zaposlene moči, katere poznajo krajevne razmere že z ozirom na mnoge kraje s sličnimi imeni. Zato zahtevamo, da pritegne šolska uprava tudi take osebe, katerim razmere v mariborski oblasti niso tuje.

Popoldne je slavilo učiteljsvo petletnico svojega prihoda v Maribor. V prijazni gostilni »Balon« na Pobrežju se je zbralo vkljub slabemu vremenu precejšnje število učiteljev in prijateljev učiteljskega. V lepem govoru se je predsednik spominjal prvih dni bivanja slovenskega učiteljskega v Mariboru in prečital imena vseh onih, ki so bili prvi poklicani semkaj.

V prijetnem razgovoru je hitro minil čas in vsem udeležencem bo to skromno slavlje ostalo v lepem spominu.

+ **Belokranjsko učiteljsko društvo** je zborovalo dne 8. marca 1924 v Črnomlju. Zborovanja se je udeležilo kljub skrajno neugodnemu vremenu 37 članov, katere je veselo pozdravil tov. predsednik.

Poročila: Tovariš predsednik se je iskreno zahvalil tov. Zagaženu za uspešno vodstvo knjigoveških tečajev v našem okraju. Spominska plošča 1. Tomšiču se odkrije ob priliki sloškega zleta na Vinici, kamor naj prihite vsi tovariši, saj je Vinica vsakemu izmed nas v lepem spominu. Društvo je poslalo ministrstvu prosvete protest proti ukinjenju višjega šolskega sveta, ki ga je tov. predsednik

prečital. Istotako se je pozvalo »Poverj. UJU, da se zavzame za vse one reducirane učiteljice ženskih ročnih del in tovariše iz zasedenega ozemlja, ki bi ne bili prevedeni. Poročilo tajnice o zadnjem občnem zboru se je odobrilo.

Predavanja: Tov. Mrovlje je v imenu Prosvetnega odseka podal smernice in načrte, ki naj bi bili podlaga za prosvetno delo v okraju.

V svojih »Spominih na počitniški izlet« nas je isti tovariš popeljal tja doli na južni vrt in nam živo opisal njegovo lepoto. Gledali smo v duhu in zbudilo se je hrepenenje po sinjem morju in vstala želja, da tudi mi gremo gledat vse ono, kar je tovariš podal v svojih lepih spominih.

Slučajnosti. Tov. Mrovlje je predlagal, da se poverj. UJU zavzame za to, da se učiteljem Fer. Sav. prizna vse ugodnosti z odlokom. Pozival je člane Fer. Sav., da točno vplačujejo članarino. Tov. predsednik je povabil učiteljsvo, da po možnosti upelje v zimskem času tečaje za odraslo mladino.

Prihodnje zborovanje bo 10. maja v Adlešičih. Tovariši(ice), vsi, pa prav vsi, naj bo to naš majniški izlet! Bogata zbirka tov. Račiča nam bo bogato nagradila dolgo pot.

+ **OKRAJNO UCITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO** je zborovalo 5. aprila t. l. v fizikalni dvorani kr. državnega učiteljskega. Navzočih 140 članov.

Predsednik je iskreno pozdravil tovariše in tovariše ter podal besedo tov. J. Jerasu, ki je predaval o temi »Umik skozi Albanijo«. — Le redkokdaj je slišalo učiteljsvo tako globoko, res do srca segajoče predavanje. Predavatelj, ki se je sam osebno udeležil tega umika, nam je predložil v krasni pesniški obliki trpljenje vrlega srbskega naroda. To niso bile prazne besede! Visoko Kalvarijo srbskega naroda je razprostrl široko pred nami; videli smo pred seboj široko Kosovo, na katerem so umirali otroci, starci, matere za veliko jugoslovansko domovino. S ponovnim in dolgotrajnim odobravanjem je sprejelo učiteljsvo to lepo predavanje, zavedajoč se svete dolžnosti, predložiti mladini in narodu s pravim prosvetnim delom ono veliko ljubezen bratskega srbskega naroda, do lepe jugoslovanske domovine, za katero je darovalo tisoče in tisoče naših najboljših sinov svoje življenje.

Tov. predsednik je pozdravljaval posebej še novega prosvetnega ministra Pribečevića, ki je bil vedno velik prijatelj učiteljskega, za kar je žel dolgotrajno odobravanje.

Nato je sledilo poročilo tajnika. Sprejeti so bili sledeči predlogi soglasno:

1. Učiteljsvo se udeležijo okrajne učiteljske konference le proti vrnitvi potnin. Ako vlada naknadno ne vstavi odgovarjajočega zneska za okrajno učiteljsko konferenco, Udeležbo brezpogojno odklanjamo.

2. Zbrano učiteljsvo protestira proti žaljivim izjavam, da osnovna šola preslabo pripravlja učence za sprejem v srednje šole. Osnovna šola pripravlja najširše plasti naroda za življenje, ni torej nikakoli pripravljavnica za srednje šole.

3. Načrt socialne ustanove za učiteljsvo naj se čimprej uveljavi. Skrajno potrebna je ta ustanova za bolehaloče učiteljsvo, ki ne more okrevati radi dobrih gmotnih razmer. Ako to ne, naj se dovoli, da je učiteljsvo članstvo okrajnih bolniških blagajn.

4. Stroške za ragnado zdravnikov pri zdravniških preiskavah naj se ne zahteva od učiteljskega, nosi naj jih država sama. Le dotične učne osebe, pri katerih se potom zdravniške preiskave pokaže, da res niso bolne, — te učne osebe naj nosijo stroške za zdravniške preiskave same.

5. Dopuste do treh dni, po privatnem, res utemeljenem poslu, naj dovoljuje učiteljsvu šolski voditelj, voditelju šole pa okrajni šolski nadzornik. V tem oziru naj se ukaz višjega šolskega sveta z dne 6. februarja 1924, št. 1081 popravi.

6. Učiteljsvo zahteva, da naj bosta prosvetni oddelek in okrajni šolski svet tako sestavljeni, da imajo v teh dveh korporacijah od učiteljskega voljeni zastopniki svojo odločujočo moč.

7. Prireditve šolske mladine naj bodo vsakega davka proste.

8. Vsako pobiranje med šolsko mladino naj se odpravi, ravno tako naj se ne izdajo dovoljenja šolskih oblasti raznim čarovnikom, da bi prirejali po šolah predstave, ki niso nič vredne.

9. Za obolele učne osebe naj se pošlje namestnike, kajti le na ta način dobi tudi lahko kak začetnik kako učno mesto.

10. Brez odloga naj se odpravi krivica učiteljicam ženskih ročnih del z njih reduciranjem in ukinjenjem njih službenih mest; to je glasna zahteva vsega učiteljskega.

11. Odtegljaji za uradniško zadrugo, ki so nam bili odtegnjeni, naj se nam vrnejo z obrestmi vred, kakor so nam bili z obrestmi vred tudi odtegnjeni.

12. Krivice, ki so se dogodile potom prevedenja na nove plače, naj se takoj odpravijo. Učiteljsvo protestira proti zapostavljanju uradništva, ki je izšlo iz naših učiteljskih vrst ter niso v dotični kategoriji, kakor bi morali biti, akoravno ustrezajo vsem pogojem zakona.

13. Zbrano učiteljsvo protestira proti pisanju nekaterih časopisov, ki napadajo učiteljsvo. Zadeva se bo obravnavala natančneje pri prihodnjem zborovanju ob praznovanju 25-letnice društva.

Po sklepu lista.

Pokrajinska skupščina UJU poverj. Ljubljana se vrši dne 5. in 6. julija t. l. v Krškem. — Okrajna društva, ki še niso prijavila delegatov, naj to store čim prej, najdalje do 20. junija.

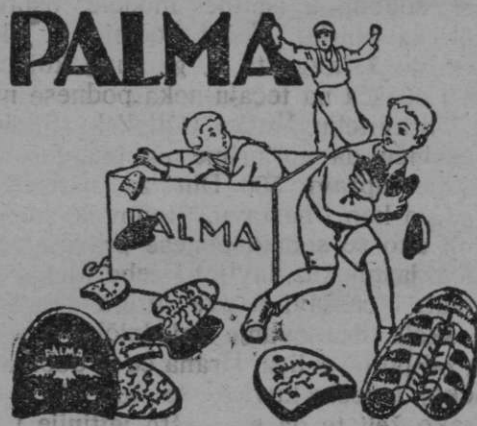
Odkritje spominske plošče pedagoga Davorina Trstenjaka na njegovi rojstni hiši na Krčevinah pod Humom pri Ormožu ob Dravi se bo vršilo na Binkoštno, ponedeljek 9. junija s sledečim vzporedom: 1. Sprejem gostov v Ormožu pri vlakih. 2. Ob 12. uri skupno kosilo v Ormožu v hotelu »Kokot« (Bauer). 3. Ob 13. uri skupni odhod k rojstni hiši slavljenca. 4. Predsednikov pozdrav. 5. Odkritje spom. plošče ob 14. uri po poverj. prof. J. Skaviču iz Zagreba, ki ima slavnostni govor. Za njim govori poverj. UJU Ljubljana ravn. L. Jelenc. 6. Petje, godba, drugi govori. 7. Ljudska veselica. Za okrepčila je zadostno preskrbljeno. K odkritju se vabijo posebno vsa učiteljska in narodna društva, kakor vsi častilci pok. tov. Davorina Trstenjaka. — Odbor učiteljskega društva za ormoški okraj.

— **V ženski bolnici v Novem mestu** je umrla na zastrupljenju tov. gospa Marija Berden-Hladnikova iz Stopič. Pogreb je bil 12. maja na novomeško pokopališče. Znana kot izborna pevka in pianistinja med vsem muzikaličnim učiteljsvom, je bila splošno priljubljena. Komaj eno leto poročena v najsrečnejšem zakonu, je podlegla neprevidnosti in zanašajoč se na svoje trdno zdravje. Zapušča moža in par mesecev starega sina. Tovariši jo ohranimo v najlepšem spominu. ...t...

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj.

Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

kaučuk pete i kaučuk podplate

nose djeca i odrasli, jer su isti trajni, jeftini i ugodni za nositi.

